

VAN MANEN: BETEKENISVOLLE ARCHITECTUUR MET TOEKOMSTWAARDE

V.l.n.r. Robert Dassing, Job Beerthuizen, Oscar de Blanken en Marieke Meyer

Soft skills als inlevingsvermogen en gevoeligheid voor de plek leveren een ambachtelijke architectuur op met grote toekomstwaarde. Vier nieuwe partners zetten het gerenommeerde bureau voort vanuit een nieuw elan. Job Beerthuizen, architect en partner bij Van Manen vertelt over de succesvolle zoektocht naar architectuur met karakter. 'De bewijslast is dat onze ontwerpen goed verkopen en in deze tijd is dat belangrijker dan ooit.'

Per 1 januari vorig jaar staat een nieuwe generatie aan het roer bij Van Manen, het 55-jarige architectenbureau uit Noordwijk, groot geworden in de villabouw maar inmiddels al jaren in alle segmenten succesvol aan de weg timmerend. De vier jonge partners Oscar de Blanken, Robert Dassing, Marieke Meyer en Job Beerthuizen staan aan de lat om met nieuw elan een lange traditie voort te zetten.

Tekst:
Anne Luijten

Voor opdrachtgevers betekent dat aan de ene kant niet zo heel veel, zegt Job Beerthuizen vanuit de statige voormalige Noordwijkse burgermeestersvilla waar het bureau is gehuisvest. De partners zijn immers al jaren werkzaam bij Van Manen. Toch is de wisseling van de wacht wel degelijk een vernieuwing voor het bureau. 'Het betekent zeker iets in onze focus en de nieuwe energie waarmee we dossiers oppakken.' Vandaar ook het manifest dat het bureau onlangs heeft opgesteld, als intern ijkpunt dat ook naar buiten toe een aanscherping is van de kwintessens van het bureau. De omgeving, de plek, speelt voor iedere ontwerpogave een cruciale rol en is de inspiratiebron voor de karaktervolle architectuur van Van Manen, die overigens veel verschillende gezichten en vormen kan aannemen.

Job, in het manifest stellen jullie dat je mensen meer wilt bieden dan de eenvormige, functionele ruimtes die vandaag de dag de norm lijken te zijn. Wat stelt Van Manen daar tegenover?

Job Beerthuizen: 'Ons werk begint met inleven. Wij willen gebouwen maken die echt betekenis hebben voor mensen, die geliefd zijn en waarmee mensen zich verbonden voelen. Wij hebben een grote gevoeligheid voor de plek, waar onze gebouwen op reageren. Mensen herkennen de referenties die we op een eigentijds manier interpreteren, bijvoorbeeld in metselwerkdetailleringen gebaseerd op historische patronen en kleuren. Ook van nieuwbouw kunnen wij zo karaktervolle panden maken die mensen veel comfort geven en zeer waarderen. De esthetiek en verfijning die wij inbrengen is belangrijke meerwaarde van onze architectuur.'

'WIJ WILLEN GEBOUWEN MAKEN DIE ECHT BETEKENIS HEBBEN VOOR MENSEN'

Beweegruimte

In hoeverre is het klassieke idee van 'stijl' dan nog een uitgangspunt voor jullie?

'Omdat we uit gaan van de plek reageren we overal anders en zijn onze ontwerpen niet in één stijl te vatten. Wij zijn in zekere zin 'stijloos': stijl is ondergeschikt aan de opgave. Ik zie stijl net zoals verschillende soorten muziek. Ik heb niet per se een voorkeur voor waar ik naar wil luisteren, het gaat vooral om goede muziek, die een bepaalde gelaagdheid heeft, een eigen esthetiek. Onze manier van ontwerpen is heel ambachtelijk, het is schaven, zoeken naar composities, naar materiaalcombinaties, naar detaillering. Zodat er iets ontstaat dat prettig is om naar te kijken, dat mooi is op zich. Dat noemen wij de zoektocht naar karaktervolle architectuur.'

Is die ambachtelijke werkwijze iets wat bij de villabouw vandaan komt?

'Onze villabouw is zeker zeer ambachtelijk, maar dat geldt net zo goed voor het erfgoed. Hoe kunnen we vanuit de monumentale waarde komen tot een nieuw verhaal? En diezelfde voorzichtigheid en gevoeligheid hebben we ook in onze seriematige woningbouw. Vanuit deze soft skills kijken we welke accenten passend zijn, afhankelijk ook weer van de omgeving. Zoals voor het project Tuindershof in Pijnacker met sociale woningbouw, waarin veel referenties van de naastgelegen binnenstad zijn verwerkt. Voor een woningbouwproject in Noordwijk hebben we een uitgebreide analyse gemaakt van de Voorstraat, die in het project denkbeeldig is doorgetrokken. De variatie in architectuur uit de Voorstraat hebben we op een abstracter niveau teruggebracht in de nieuwbouwwoningen, waar mensen met grote tevredenheid wonen.'

Bewijslast

Welke meerwaarde heb je als architect, zeker ook in de lastige tijden waar we nu in zitten met de woningbouw?

'Ik denk dat we heel goed kunnen helpen bij de planvorming. We werken voor veel verschillende opdrachtgevers en kijken bij iedere opdracht wat is het kader, wat is onze rol, hoe kunnen wij bijdragen? Zo hebben we al voor veel grote ontwikkelaars en bouwers conceptwoningen gemaakt. We begrijpen de beperkingen die er zijn in een project en maken het beste van de beweegruimte die er is. De bewijslast is dat onze ontwerpen goed verkopen en in deze tijd is dat belangrijker dan ooit. Dat komt omdat onze ontwerpen altijd gegrond zijn in de omgeving, in tegenstelling tot veel ontwerpen die meer generiek zijn in vorm en overal zouden kunnen staan.'

'SAMEN MET EEN AANTAL LOKALE PARTNERS WILLEN WE EEN BOOST GEVEN AAN DE VERDUURZAMING VAN DE BESTAANDE BOUW'

Hoe lukt het Van Manen dan om het verschil te maken, zeker in projecten waar budgetten onder druk staan? Is er wel ruimte voor die ambachtelijkheid?

'Wij begrijpen niet alleen wat aantrekkelijk en passend is, maar ook met welke middelen we vervolgens impact kunnen maken. Elke euro kun je maar één keer uitgeven en door onze ervaring weten we veel over bouwbaarheid en kosten. Als je alleen maar op beeld stuurt kun je geen goed voorstel maken, je moet er echt wel meer van weten om dat beeld vervolgens overeind te houden. Een mooi compliment kreeg ik laatst van de supervisor van een al wat oudere wijk in Katwijk, waar veel bureaus hun best hebben gedaan om iets moois te maken. Volgens de supervisor waren het onze ontwerpen die uiteindelijk het meest overtuigend waren door de tijd heen. Dat is het vakmanschap dat wij hebben.'

Compleet pakket

Die ambachtelijkheid heeft kortom toekomstwaarde. Op welke manier zijn jullie nog meer bezig met toekomstbestendigheid van gebouwen?

'Wij geloven in houtbouw vanuit duurzaam beheerde bossen, en met lijmloze constructies. Die zijn vrij kostbaar maar vanuit de particuliere opdrachtgevers zien we dat daar echt meer vraag naar is. Seriematige houtbouw komt helaas nog niet vaak voorbij. We zijn onlangs ook partner geworden van Circulair West, waarmee we steeds beter invulling willen geven aan materialen voor zowel erfgoed als bestaande woningbouw. Samen met een aantal lokale partners willen we een boost geven aan de verduurzaming van de bestaande bouw, door een soort pakketje te maken: hoe kunnen we een collectief organiseren voor bewoners door een compleet pakket aan te bieden met onder meer financiering, dat volledig installatieonafhankelijk is en waarbij bewoners in het huis kunnen blijven wonen. Dat laatste is zeker ook voor corporaties heel interessant. We gaan hiermee van start met een stichting geleid door ons bureau, met een pilot om wijk voor wijk een voorstel te kunnen bieden.'

Zie jij zo'n initiatief ook als onderdeel van een nieuwe architectenrol?

'We lopen in Nederland zo ontzettend achter met het verduurzamen van de gebouwde omgeving, er gebeurt gewoon veel te weinig. We hopen hier een initiatief te kunnen starten dat navolging vindt en waarbij een lerend proces ontstaat. Het is een nieuwe rol die vaak geen ontwerp vraagt, maar het is een opgave die wel degelijk iets vraagt van ons als architectenbureau. Als architect zijn we dan vooral communicator en verbinder. Vervolgens moeten we er een goede business case van zien te maken, door partners aan elkaar te knopen. Met alle stakeholders samen het goede vinden. Met de architect in een soort voorzittersrol waarbij wij de pen vasthebben en onze expertise inbrengen als onderdeel van het gesprek en het ontwerp dat je vervolgens met z'n allen maakt. We zien dat als hands on intellegency, met een brede, open blik.'

'DE ESTHETIEK EN VERFIJNING DIE WIJ INBRENGEN IS BELANGRIJKE MEERWAARDE VAN ONZE ARCHITECTUUR'

De vier partners van Van Manen: v.l.n.r. Robert Dassing, Job Beerthuizen, Marieke Meyer en Oscar de Blanken.

Job Beerthuizen
partner/architect Van Manen

Wat zijn voor jou de universele waarden van ondernemen, onafhankelijk van welke crisis zich ook voordoet?
Open en oprechte samenwerkingen met de blik op de toekomst

Aan welke eigenschappen/vaardigheden heb je bewust gewerkt?
Me niet druk maken om zaken die buiten mijn invloedssfeer liggen

Hoe lossen we het woonprobleem in Nederland op?
We hebben een dubbel woonprobleem - een kwantitatieve en een kwalitatieve. Een betere centrale regio zou obstakels voor het eerste probleem moeten verlagen, het kwalitatieve woonprobleem is een gezamenlijke opgave waar architecten met hun opdrachtgevers aan moeten werken

Hoe geef jij vorm aan de nieuwe stad?
Er zijn geen nieuwe steden in Nederland, alleen bestaande steden in transformatie. Ieder project is voor ons maatwerk dat zijn omgeving moet aanvullen

Wat typeert jouw stijl van architectuur?
Stijlloosheid

Wat wil je als je als architecte nalenen aan de volgende generatie?
Gebouwen waarin mensen zich met liefde kunnen blijven hechten

Hoe oud ben je?
46 jaar

Waar groeide je op?
Twente

In welke stad/dorp ligt je hart?
Ik kom graag in de omgeving van Nijmegen, mijn geboortestad

Ben je geworden wat je wilde worden?
Ja, wie wil er geen architect worden als hij bouwkunde gaat studeren? Een veelzijdig beroep met inspirerende samenwerkingen!

Ben je geworden wie je wilde worden?
Ja, al is persoonlijkheidsvorming een levenslang slijpen, een proces dat hopelijk nog lang mag duren

Waar ben je graag als je even tijd voor jezelf nodig hebt?
Langs het strand of in een boek

Binnen- of buitens?
Buitens

Intravert of extravert?
Extravert

Sporter of studiebol?
Studiebol, die weet wat het is om keihard te trainen

Socialist of kapitalist?
Kapitalist die voor een eerlijkere verdeling is

Risico's mijden of nemen?
Gecaluleerde risico's nemen